

OPSTAP

leerroutes voor iedereen

"Op.stap naar morgen begint met de keuzes die we vandaag samen maken."

Implementatietraject voor basisscholen 2026 – 2031

1. Inleiding en situering

Visie op het implementatietraject voor *Op.stap, leerroutes voor iedereen*

Katholiek Onderwijs Vlaanderen heeft als prioriteit de onderwijskwaliteit verbeteren via het leerplan *Op.stap, leerroutes voor iedereen* dat gebaseerd is op de principes van een kennisrijk curriculum: inhoudsrijk, duidelijk en samenhangend (coherent). Implementeren gaat over de activiteiten die nodig zijn om het gebruik van dat leerplan in de praktijk te brengen en duurzaam te verankeren..

Dit document biedt scholen inspiratie voor een wetenschappelijk onderbouwd, concreet en haalbaar stappenplan voor de implementatie van het leerplan *Op.stap, leerroutes voor iedereen*. Het kan inspiratie bieden als aanvulling op reeds bestaande plannen of als alternatief voor andere implementatietools voor het leerplan. Het implementatietraject loopt van 2026 tot 2031 en wordt gekenmerkt door een spiraalvormige opbouw: van kennismaken met de leerplandoelen, over verbreden en verdiepen in de praktijkcontext naar naar een duurzame inbedding met aandacht voor kwaliteitsontwikkeling Dit draagt bij tot het verbinden van een kennisrijk curriculum, effectieve didactiek, sterk klasmanagement en een sterk onderwijskundig beleid.

Een kwaliteitsvolle implementatie van het leerplan *Op.stap, leerroutes voor iedereen* is geënt op drie bouwstenen: (1) rekening houden met diverse factoren die het implementatieproces beïnvloeden, (2) gefaseerd en planmatig implementeren en (3) passende implementatieactiviteiten realiseren. Dit document is onderbouwd vanuit de bouwstenen voor een kwaliteitsvolle implementatie.

Meer achtergrondinformatie rond de visie op het implementatietraject en andere implementatietools kan je binnenkort vinden op onze Pro.site.

Wat verwacht de inspectie tijdens de gedoogperiode?

Op basis van het implementatiekader van de overheid raden we de scholen af om te proberen "alles tegelijk" te doen. De overheid verwacht tijdens de gedoogperiode vooral een **doordachte implementatievisie, een planmatige aanpak en een zichtbare start**, niet dat alle doelen onmiddellijk volledig ingeburgerd zijn. Vanaf 2027-2028 kan de onderwijsinspectie wel de kwaliteit van de implementatie meenemen in haar beoordeling.

Voor *Op.stap, leerroutes voor iedereen* willen we daarom een realistisch implementatietraject voorstellen dat scholen rust geeft én tegelijk voldoende ambitie toont.

✘ Niet vereist	☑ Wel verwacht
<ul style="list-style-type: none"> Dat elk doel perfect geïmplementeerd is. 	<ul style="list-style-type: none"> Een duidelijke visie op implementatie Een meerjarenplanning Teamafspraken Professionalisering Zichtbaar gebruik van leerplandoelen in de klas Een groeitraject dat jaarlijks wordt versterkt

Voorbeeld

Een school analyseert de resultaten van de AVI-afnames en merkt dat heel wat leerlingen moeite hebben met technisch lezen. Vanuit die vaststelling gaat het team op zoek naar de relevante leerplandoelen binnen Nederlands en communicatie. De leraren leren deze doelen beter kennen, bepalen hoe effectieve didactiek en sterk klasmanagement daarin een rol kunnen spelen. Er worden gerichte acties binnen de brede basiszorg gepland en voor sommige leerlingen worden daarnaast passende S-routedoelen opgenomen binnen verhoogde zorg of het handelingsplan.

Zo ontstaat een logische keten:

Data → visie en concept leerplan → Analyse → Leerplandoelen, effectieve didactiek, sterk klasmanagement → Acties → Opvolging

Op die manier wordt het leerplan geen extra opdracht naast de dagelijkse werking, maar een hulpmiddel om bestaande onderwijsuitdagingen doelgericht aan te pakken.

Mogelijke vertrekpunten zijn:

- resultaten van AVI-, LVS- of andere toetsen;
- observaties in de klas;
- analyses van leerlingrapporten;
- zorgvragen van leerlingen;
- prioriteiten uit het schoolwerkplan;
- feedback uit doorlichtingen of kwaliteitsonderzoeken.

Deze aanpak helpt teams om stap voor stap vertrouwd te raken met het leerplan. Leraren leren de doelen kennen op het moment dat ze relevant zijn voor hun praktijk. Dat maakt de implementatie concreet, haalbaar en betekenisvol.

Teamafspraken

We werken gefaseerd	<ul style="list-style-type: none"> • We hebben aandacht voor het meer willen weten over het leerplan, het begrijpen van het leerplan, het willen werken met het leerplan, het leerplan in de praktijk brengen om het ten slotte duurzaam te verankeren • 2026–2027: inhoudelijke focus op Nederlands & communicatie, wiskunde en wetenschap & techniek • Daarna stap voor stap verbreden naar alle disciplines en leerjaren
We kiezen beperkt	<ul style="list-style-type: none"> • Maximaal 3 prioriteiten per schooljaar, afgeleid uit de focus • Kwaliteit boven kwantiteit
We passen toe in de klas en wisselen breder uit	<ul style="list-style-type: none"> • Niet alleen lezen over het leerplan – actief experimenteren • Leraren plannen, geven les en evalueren vanuit leerplandoelen
We leren via experiment	<ul style="list-style-type: none"> • Fouten zijn toegestaan tijdens de gedoogperiode • We evalueren en sturen bij

**We bouwen
verder op wat
er al is**

- Bestaande effectieve methodieken en routines gelinkt aan effectieve didactiek en sterk klasmanagement behouden waar dat kan

2. Meerjarenplan in één oogopslag

De implementatie van *Op.stap, leerroutes voor iedereen* verloopt gefaseerd over meerdere schooljaren. Scholen hoeven niet alles tegelijk te realiseren. De focus verschuift stapsgewijs van het meer willen weten over het leerplan, het begrijpen van het leerplan, het willen werken met het leerplan, het leerplan in de praktijk brengen om het ten slotte duurzaam te verankeren

Onderstaande groeilijn toont hoe de implementatie van de leerplandoelen zich over de verschillende schooljaren ontwikkelt. Elk schooljaar heeft een duidelijke inhoudelijke focus. Elk jaar bouwt voort op het vorige.

Schooljaar	Groeilijn implementatie	Inhoudelijke focus	Team doet vooral	Gebruik van leerplandoelen	Resultaat
2025–2026	Fundamenten leggen voor kennisrijk onderwijs		Verkennen en afspraken maken	Concept van Op.stap leren kennen	Leraren kennen de kernprincipes van een KRC en het concept van Op.stap.
2026–2027	We leren de leerplandoelen kennen	Verkennde implementatie van Ned. & com., Wisk., W&T en de integratie van leren leren	Verkennen van Ned. & com., Wisk., W&T, . Eerste ervaringen opdoen met coherenties binnen de disciplines, leerroutes en de integratie van leren leren	Leerplandoelen Ned. & com., Wisk., W&T en leren leren expliciet hanteren in planning, agenda en lessen	Leraren leren denken en handelen vanuit leerplandoelen
2027–2028	We gebruiken de leerplandoelen om ons onderwijsaanbod vorm te geven	Implementatie van alle disciplines	Verkennen van nieuwe disciplines met overeenkomstige coherenties binnen de disciplines en leerroutes. Lessen doelgericht plannen en uitvoeren. Eerste evaluaties koppelen aan leerplandoelen.	Leerplandoelen expliciet hanteren als uitgangspunt voor de planning en de uitvoering van het onderwijsaanbod	Het onderwijsaanbod is gefundeerd op alle leerplandoelen van het <i>Op.stap, leerroutes voor iedereen</i>
2028–2029	We gebruiken de leerplandoelen in samenhang, om te differentiëren en te evalueren en we maken curriculumafspraken	Verdiepen in coherenties, differentiatie, evaluatie en schooleigen curriculumafspraken	Verdieping in de coherenties over de disciplines heen. Het beleid en de praktijk rond differentiëren, evalueren en rapporteren optimaliseren. Gemeenschappelijke curriculumafspraken vastleggen.	De leerplandoelen sturen een samenhangend onderwijsaanbod en de schooleigen curriculumafspraken.	Het leerplan ligt aan de basis voor een samenhangend onderwijsaanbod, differentiatie, evaluatie en gemeenschappelijke curriculumafspraken

2029–2030	We gebruiken de leerplandoelen om de kwaliteit van ons onderwijs te monitoren	Monitoren en bijsturen van het onderwijsaanbod.	Het doelenbereik en de voortgang van de leerlingenresultaten monitoren en interpreteren. Op basis van data en ervaringen het onderwijsaanbod optimaliseren.	De leerplandoelen sturen de kwaliteitsontwikkeling rond het onderwijsaanbod.	Leraren denken en handelen vanuit inzicht in de impact van het curriculum op leerlingenresultaten.
2030–2031	We verankeren het leerplan in de volledige schoolwerking	Borging en verduurzaming	De schoolvisie en het schoolwerkplan actualiseren met aandacht voor zorg, evaluatie en professionaliseringsaanbod. Kennisdeling en professionele samenwerking. Kwaliteitsontwikkeling vanuit curriculumdiscoursdenken.	De visie, het concept en de leerplandoelen van Op.stap sturen het onderwijskundig beleid van de school	Het leerplan Op.stap ligt aan de basis van een duurzaam onderwijskundig beleid op school.

Strategische doelstellingen

Vijf strategische doelstellingen, afgeleid uit factoren die een implementatietraject beïnvloeden en geënt op een gefaseerd verloop ervan, lopen als rode draad doorheen het hele implementatietraject. We onderscheiden strategische doelstellingen die betrekking hebben op processen rond de onderwijsvisie en het didactisch handelen en strategische doelstellingen die verband houden met processen op het niveau van beleid en organisatie.

Onderstaande matrix toont in welke schooljaren actief wordt ingezet op bepaalde strategische doelstellingen (●). Deze kunnen opgenomen worden in het prioriteitenplan van de school.

Strategische doelstelling	25–26	26–27	27–28	28–29	29–30	30–31
1. De onderwijsvisie afstemmen op Op.stap	●	●				
2. Het leerplan kennen	●	●	●	●		
3. Het leerplan toepassen in de klaspraktijk		●	●	●	●	
4. Samen leren en implementeren	●	●	●	●	●	
5. Monitoren, evalueren en borgen		●	●	●	●	●

Groeilijn in één zin per jaar

2026–2027 → We leren de leerplandoelen kennen.

2027–2028 → We gebruiken de leerplandoelen om ons onderwijsaanbod vorm te geven.

2028–2029 → We gebruiken de leerplandoelen in samenhang, om te differentiëren en te evalueren en we maken curriculumafspraken

2029–2030 → We gebruiken de leerplandoelen om de kwaliteit van ons onderwijs te monitoren

2030–2031 → We verankeren het leerplan in de volledige schoolwerking.

3. Schooljaar 2026–2027: Verkennende implementatie van Nederlands & communicatie, wiskunde en wetenschap & techniek

Centrale vraag

Hoe leren we denken en handelen vanuit leerplandoelen voor Ned. & com., wisk. en W&T?

Welke leerjaren?

Alle leerjaren: Actief implementeren

- Nederlands en communicatie
- Wiskunde
- Wetenschap & techniek
- RKG

Trimesterplan

Trimester 1 (sep – dec)	Trimester 2 (jan – mrt)	Trimester 3 (apr – jun)
<p>Focus: Kennismaken met het leerplan</p> <p>De directie</p> <ul style="list-style-type: none"> • licht de visie en het concept van op Op.stap toe • stelt het implementatieplan voor • installeert het kernteam Op.stap, incl. verschillende disciplines <p>Het volledige team:</p> <ul style="list-style-type: none"> • bekijkt relevante kennisclips • volgt het professionaliseringsaanbod • verkent de digitale leeromgeving 	<p>Focus: Van doelen kennen naar doelen gebruiken</p> <p>De directie en/of het kernteam:</p> <ul style="list-style-type: none"> • faciliteert reflectie zoals <ul style="list-style-type: none"> ○ Welke doelen zijn moeilijk te begrijpen? ○ Welke doelen vragen veel lestijd? ○ Welke coherenties bieden kansen? ○ ... • coördineert het maken van afspraken zoals 	<p>Focus: Van experimenteren naar routine</p> <p>De directie en/of het kernteam:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Faciliteert reflectie zoals: <ul style="list-style-type: none"> ○ Welke doelen beheersen leerlingen goed? ○ Waar zijn hiaten? ○ Welke professionalisering is nog nodig? <p>Het volledige team:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verkent +, S en P-doelen (in het gewoon onderwijs) • verkent de visie en de leerplandoelen van 'leren leren' • selecteert routedoelen in functie van een doelgericht onderwijsaanbod voor Ned. & com., wisk, W&T (met aandacht voor de integratie van 'leren leren') • koppelt eerste evaluaties aan doelen

<ul style="list-style-type: none"> • verkent de visie en de leerplandoelen van Ned. & com., Wisk., W&T • selecteert leerplandoelen in functie van een doelgericht onderwijsaanbod voor Ned. & com., wisk, W&T <p>Het kleuterteam:</p> <ul style="list-style-type: none"> • vergelijkt de gehanteerde visie op kleuteronderwijs met de uitgangspunten van een kennisrijk curriculum • werkt één kleuterthema uit, probeert dit uit in de klas en evalueert het product en het proces 	<ul style="list-style-type: none"> ○ over het gebruik van +, P en S-doelen <p>Het volledige team:</p> <ul style="list-style-type: none"> • verdiept zich in de verticale opbouw van de doelen (komt voor, komt na) • verkent relevante leerroutes • verdiept zich in de samenhang tussen doelen binnen de disciplines Ned. & com., wisk., W&T (samen) • selecteert leerplandoelen in functie van een doelgericht onderwijsaanbod voor Ned. & com., wisk, W&T (uitgaande van de voorkennis van de leerlingen en met in begrip van relevante horizontale samenhang binnen de disciplines) 	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste rapportering op basis van doelen verkennen <p>Het kleuterteam:</p> <ul style="list-style-type: none"> • werkt één kleuterthema uit, probeert dit uit in de klas en evalueert het product en het proces <p>Vorbereiding 2027–2028</p> <ul style="list-style-type: none"> • updaten meerjarenplanning na reflectie • Jaarplanningen actualiseren • Materialen screenen
--	---	---

4. Schooljaar 2027–2028: Implementatie van alle disciplines

Centrale vraag

Hoe leren we denken en handelen vanuit alle leerplandoelen van *Op.stap, leerroutes voor iedereen?*

Alle leerjaren

Reeds verplicht (vervolg)	Nieuw toe te voegen
<ul style="list-style-type: none"> Nederlands en communicatie Wiskunde Wetenschap & techniek 	<ul style="list-style-type: none"> Geschiedenis Aardrijkskunde Muzische vorming Frans ICT Sociaal-emotioneel leren (SEL) Leren leren Veilige en gezonde levensstijl Lichamelijke opvoeding en motoriek

Trimesterplan

Trimester 1 (sep – dec)	Trimester 2 (jan – mrt)	Trimester 3 (apr – jun)
<p>Focus: Het team kent de structuur van alle disciplines en kan ermee plannen.</p> <p>De leraren</p> <ul style="list-style-type: none"> Verkennen de opbouw van de disciplines/ doelen Bekijken verticale leerlijnen Onderzoeken samenhang met bestaande praktijk <p>De kernteams</p> <ul style="list-style-type: none"> Selecteren per discipline de doelen voor het eerste semester Bespreken welke bestaande materialen bruikbaar blijven <p>Het kleuterteam:</p>	<p>Focus: Leerplandoelen worden het uitgangspunt van de onderwijsplanning.</p> <p>Verschuiving van 'Welke doelen zijn er?' naar 'Hoe gebruiken we ze?'</p> <p>De leraren</p> <ul style="list-style-type: none"> Nieuwe lessenreeksen vertrekken vanuit leerplandoelen Gebruiken coherenties om doelen te verbinden Maken bewuste keuzes binnen thema's en projecten <p>De kernteams</p> <ul style="list-style-type: none"> Vergelijken plannings en stemmen af 	<p>Focus: De school beschikt over de eerste afspraken betreffende doelgericht plannen</p> <p>De teams reflecteren over:</p> <ul style="list-style-type: none"> Welke doelen worden goed gerealiseerd? Welke doelen krijgen nog weinig aandacht? Welke ondersteuning is nog nodig? <p>De leraren</p> <ul style="list-style-type: none"> Koppelen evaluaties aan leerplandoelen Verzamelen praktijkvoorbeelden <p>Het kleuterteam:</p>

<ul style="list-style-type: none"> • werkt één kleuterthema uit, probeert en evalueert <p>De directie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organiseert overlegmomenten rond implementatie • Bewaakt de haalbaarheid <p>Concrete afspraak voor elke leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Elke leraar neemt leerplandoelen expliciet op in zijn planning 	<ul style="list-style-type: none"> • Maken afspraken rond essentiële leerinhouden <p>Het zorgteam</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderzoekt hoe leerroutes kunnen worden ingezet <p>Concrete afspraak voor elke leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nieuwe lessenreeksen vertrekken vanuit leerplandoelen en niet vanuit methodes. 	<ul style="list-style-type: none"> • Werkt één kleuterthema uit, probeert en evalueert <p>De kernteams</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analyseren de implementatie • Formuleren verbeteracties <p>De directie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bepaalt prioriteiten voor 2028–2029 (samen met het team) <p>Concrete afspraak voor elke leraar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerplandoelen worden niet alleen gebruikt voor planning, maar ook als referentie bij evaluatie en feedback.
--	--	---

5. Schooljaar 2028–2029: Verdiepen in coherenties, differentiatie, evaluatie en schooleigen curriculumafspraken

Centrale vraag

Hoe zorgen we ervoor dat het leerplan aan de basis ligt voor een samenhangend onderwijsaanbod, differentiatie, evaluatie en gemeenschappelijke curriculumafspraken?

De focus verschuift: van doelen kennen en gebruiken naar doelen doelgericht selecteren, samenhangend aanbieden en effectief onderwijzen.

Trimesterplan

Trimester 1 (sep – dec)	Trimester 2 (jan – mrt)	Trimester 3 (apr – jun)
<p>Focus: Een gemeenschappelijk beeld krijgen van wat leerlingen moeten kennen en kunnen op het einde van elk leerjaar</p> <p>De teams onderzoeken:</p> <ul style="list-style-type: none"> De opbouw van leerlijnen: <ul style="list-style-type: none"> Wat leerden leerlingen vorig jaar? Wat moeten leerlingen kennen voor het volgende jaar? Waar zitten overlappings en hiaten? De kennisopbouw binnen disciplines De samenhang tussen disciplines De coherenties binnen het leerplan <p>Per leerjaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> Analyseer minstens één verticale en één horizontale leerlijn Maak afspraken over essentiële voorkennis Breng kritische leerinhouden in kaart 	<p>Focus: Leerroutes worden onderdeel van het onderwijs</p> <p>De teams onderzoeken:</p> <ul style="list-style-type: none"> Hoe leerlingen verschillende leertrajecten doorlopen <ul style="list-style-type: none"> Wie heeft nood aan ondersteuning of verdieping? Hoe de rutedoelensets worden ingezet Hoe wordt differentiatie zichtbaar in de klas. Welke leerroutes worden momenteel gebruikt? Welke leerroutes worden nog onvoldoende benut? <p>Elke klas:</p> <ul style="list-style-type: none"> Gebruikt bewust de G-doelen als basis Zet de beschikbare leerroutes in Documenteert enkele praktijkvoorbeelden <p>Het zorgteam</p>	<p>Focus: Een doelgericht evaluatiebeleid ontwikkelen</p> <p>De teams onderzoeken:</p> <ul style="list-style-type: none"> Of hun evaluaties werkelijk de leerplandoelen meten? Of hun toetsen voldoende afgestemd zijn op het curriculum? Of leerlingen voldoende feedback krijgen? <p>Per discipline/klas:</p> <ul style="list-style-type: none"> Screen minstens één toets of evaluatie-instrument Koppel evaluaties aan leerplandoelen <p>Het kleuterteam:</p> <ul style="list-style-type: none"> Werkt 3 fiches voor hoeken/ jaar Werkt 3 fiches voor wachtmomenten/ jaar uit <p>Resultaat einde schooljaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> Duidelijke leerlijnafspraken Afspraken rond leerroutes

<p>Het kleuterteam:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Werkt 3 fiches voor hoeken/ jaar • 3 fiches voor wachtmomenten/ jaar uit <p>De directie</p> <ul style="list-style-type: none"> • Plant klasbezoeken in die gericht zijn op kennisopbouw en doelgericht lesgeven	<ul style="list-style-type: none"> • Ontwikkelt afspraken rond doelselectie en leerlingopvolging • Ondersteunt teams bij:<ul style="list-style-type: none"> ○ doelselectie ○ opvolging van leerlingen ○ gebruik van de digitale omgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Eerste kwaliteitscriteria voor evaluatie
--	--	--

6. Schooljaar 2029–2030: Monitoren en bijsturen van het onderwijsaanbod

Centrale vraag

Hoe denken en handelen we vanuit inzicht in de impact van het curriculum op leerlingresultaten?

De focus verschuift van curriculumimplementatie naar onderwijskwaliteit.

Trimesterplan

Trimester 1 (sep – dec)	Trimester 2 (jan – mrt)	Trimester 3 (apr – jun)
<p>Focus: Meer zicht krijgen op de effectieve realisatie van het curriculum</p> <p>Teams onderzoeken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welke doelen goed worden gerealiseerd? • Welke doelen moeilijk aan bod komen? • Waar hiaten ontstaan? <p>Per leerjaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Analyseer het doelbereik • Bespreek knelpunten <p>Het kleuterteam:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Werkt 3 fiches voor hoeken/ jaar uit • Werkt 3 fiches voor wachtmomenten/ jaar uit 	<p>Focus: Een sterke koppeling maken tussen curriculum en leerlingbegeleiding.</p> <p>Teams analyseren:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerlingresultaten • Voortgang binnen leerroutes • Signalen vanuit zorg en begeleiding <p>Leerlingenbesprekingen vertrekken expliciet vanuit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Leerplandoelen • Gekozen leerroute • Bereikte doelen 	<p>Focus: Een eerste volwaardige kwaliteitscyclus rond het curriculum ontwikkelen.</p> <p>Teams bekijken:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Interne evaluaties • Gestandaardiseerde toetsen • Kwaliteitsindicatoren van de school <p>Elk leerjaar formuleert:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sterktes • Verbeterpunten • Prioriteiten voor volgend schooljaar

7. Schooljaar 2030–2031: Borgen en verduurzamen van het leerplan *Op.stap, leerroutes voor iedereen*

Centrale vraag

Hoe zorgen we ervoor dat het leerplan Op.stap aan de basis ligt van een duurzaam onderwijskundig beleid op school?

De focus verschuift van verandering naar duurzaamheid.

Trimesterplan

Trimester 1 (sep – dec)	Trimester 2 (jan – mrt)	Trimester 3 (apr – jun)
<p>Focus: Schoolwerkplan actualiseren</p> <p>De school herbekijkt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Onderwijskundig beleid • Evaluatiebeleid • Zorgbeleid • Professionaliseringsbeleid <p>Alle afspraken rond leerplandoelen, leerroutes en evaluatie worden samengebracht in het Schoolwerkplan.</p>	<p>Focus: Professionele samenwerking vastzetten</p> <p>PLG's: teams delen goede praktijken rond:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Lesontwerp • Observatie • Feedback • Gezamenlijke reflectie • Leerroutes • Evaluatie en rapportering <p>Elk leerjaar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Organiseert minstens één lesbezoek bij een collega • Verzamelt en deelt materialen en praktijkvoorbeelden • Organiseert reflectiemomenten met collega's 	<p>Focus: Duurzame kwaliteitscultuur</p> <p>De school onderzoekt:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welke sterktes zichtbaar zijn. • Welke doelen nog aandacht vragen. • Welke nieuwe ontwikkelingskansen zich aandienen <p>Reflectievragen voor het team:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Welke impact heeft Op.stap gehad op het leren van onze leerlingen? • Wat hebben leerlingen gewonnen? • Welke aanpak willen we blijven gebruiken?

Resultaat na 5 jaar

- Leraren denken en handelen vanuit alle nieuwe leerplandoelen van Op.stap, leerroutes voor iedereen.
- De leerplandoelen liggen aan de basis van een samenhangend en afgestemd onderwijsaanbod.
- Leraren denken en handelen vanuit inzicht in de impact van het curriculum op leerlingenresultaten.
- Het leerplan Op.stap ligt aan de basis van een duurzaam onderwijskundig beleid op school.

8. Extra materialen

8.1 Professionele leergemeenschappen in de praktijk

Werken met PLG creëert een cultuur van gedeeld leren en dialoog, versterkt gedeeld eigenaarschap en bevordert evidence-informed handelen. (handvatten op onze [Pro](#) of op [Proev](#))

Structuur van een PLG-bijeenkomst

Moment	Tijd	Inhoud
Check-in	5 min	Hoe ben je er vandaag bij? Wat loopt goed in de klas?
Doelstelling	5 min	Afspreken waarover we leren en de spreektijd verdelen.
Leervraag verkennen	25 min	Samen zoeken naar antwoorden (leerplan, bronnen, ervaringen). Intervisie, co-teaching bespreken, voorbeeldlessen delen.
Transfer	10 min	Wat nemen we mee naar de klas? Welke concrete acties ondernemen we?
Check-out	5 min	Wat hebben we bijgeleerd? Afspraken voor de volgende keer.

Aandachtspunten

- Geef spreektijd aan iedereen – niemand domineert het gesprek.
- Vertrek vanuit een concrete leervraag uit de eigen klaspraktijk.
- Schenk aandacht aan reflectie en introspectie (intervisie).
- Besteed veel tijd aan de transfer: wat verandert er concreet in de klas?
- Leer van en met elkaar, durf hulp te vragen.
- Ontwikkel een gemeenschappelijke taal om terug te koppelen naar andere collega's.

8.2 Monitoring, evaluatie en bijsturing van het hele proces

Evidence-informed werken betekent dat beslissingen niet alleen op gevoel maar ook op gegevens worden gebaseerd. Gebruik de volgende indicatoren en momenten:

Evaluatiemomenten

Wanneer?	Met wie?	Wat evalueren?
Na elk trimester	Kernteam	Voortgang actieplan, signalen van leraren, PLG-output
Einde schooljaar	Heel team	QuickScan herhalen, jaarplan evalueren, doelen voor volgend jaar bepalen
Elk PLG-moment	PLG-groepen	Check-out: wat hebben we bijgeleerd? Wat verandert in de klas?
Na elk lesbezoek	Directeur + leraar	Feedback op implementatie leerroutes, ED en SKM
Elk jaar	Directeur + kernteam	Volledige herziening meerjarenplan op basis van geaccumuleerde data

Indicatoren voor succesvolle implementatie

- Leraren kunnen de visie van Op.stap uitleggen aan ouders en leerlingen.
- Jaarplannen zijn in lijn met de leerroutes en de leerplandoelen.
- Observaties tonen zichtbare veranderingen in lespraktijk en leerlingbetrokkenheid.
- Resultaten op gestandaardiseerde toetsen tonen vooruitgang.
- Leraren geven aan zich competent te voelen in het werken met *Op.stap, leerroutes voor iedereen*.
- Nieuwe collega's kunnen vlot instappen via het onboarding-traject.
- Goede praktijken zijn gedocumenteerd en worden gedeeld.

8.3 Communicatieplan tijdens het implementatieproces

Helder, herhaald en maatregel communiceren is cruciaal. Hieronder een basisstructuur:

Doelgroep	Wanneer?	Boodschap	Kanaal
Team	September 2025	Nieuw leerplan Op.stap: wat, waarom, wanneer?	Personeelsvergadering, e-mail, infobundel
Team	Elk trimester	Stand van zaken implementatie, successen, bijsturing	PV, studiedag, digitale nieuwsbrief
Ouders	Oktober 2025	Aankondiging nieuw leerplan, impact voor leerlingen	Nieuwsbrief, ouderavond, schoolwebsite
Ouders	Jaarlijks	Evolutie implementatie, wat verandert in de klas	Nieuwsbrief, schoolwebsite
Leerlingen	Doorheen het jaar	Nieuwe doelen, leerroutes uitleggen op maat	Klasgesprekken, leerlingvolgsysteem
Scholengemeenschap	Jaarlijks overleg	Afstemming fasering en gedeelde aanpak	SG-overleg, gedeeld actieplan

8.7 Sjabloon kernteam

WERKING werkgroep		
MOTIVATIE - Bestaansrecht van de werkgroep, hoofddoel	KOPPELING MET HET ROK	
PLAN	<p>DOELSTELLING - Specifieke doelen: dit willen we bereiken</p> <p>SUCCESCRITERIA - We zijn tevreden als..., doel is bereikt als...</p>	
DO	<p>LEDEN VAN HET KERNTTEAM - Weerspiegeling diversiteit schoolteam</p> <p>TAKEN EN ROLLEN - Voorzitter, verslagner, vertegenwoordiging van ...</p>	
	VOORWAARDEN om goed te kunnen werken opdat de doelen behaald worden	
	AFSPRAKEN - Werkingsprincipes werkgroep, doorstroming schoolteam, communicatie, ...	
	<p>PLANNING - Data + uren bijeenkomsten en ev. agendapunten</p> <p>LINK NAAR AANTOONBARE DOCUMENTEN - Verslagen, SWP, afspraken, foto's...</p> <ul style="list-style-type: none"> Link naar Google Drive, Smartschool... 	
	MIDDELEN - Wie of wat hebben we nodig?	
CHECK	<p>TUSSENTIJDSE EVALUATIE: Terugkoppeling werking werkgroep, doelen en succescriteria</p> <p>EINDEVALUATIE: Terugkoppeling werking kernteam, doelen en succescriteria</p>	
ACT	BORGEN – BIJSTUREN - Wat verloopt goed? Wat kan beter en hoe gaan we dat verbeteren?	

8.8 Bronnen en nuttige links

- Pro.site Katholiek Onderwijs Vlaanderen: <https://pro.katholiekonderwijs.vlaanderen/opstap-leerroutes-voor-iedereen>
- Visie en concept Op.stap (uitgebreide tekst): pro.katholiekonderwijs.vlaanderen
- Kennisclips kennisrijk curriculum, ED, SKM: [Pro.site](https://pro.site)
- QuickScan implementatieproces: bijlage van dit draaiboek
- Sjabloon actieplan (Excel): beschikbaar via schoolbegeleiding KOV verkregen via HUB-netwerken
- [Leadership for Learning](#) (LFL): Hallinger, 2011; Daniëls et al., 2019
- OECD (2016): gefaseerde invoering curricula
- [Education Endowment Foundation](#): job-embedded professional learning
- Kelchtermans, G. (1994, 2001): professionele ontwikkeling leraren